

Pismo urednika**ANDREJ RASPOR****KAKŠEN BO DOLGOROČNI VPLIV COVID-19 NA POSLOVANJE PODJETIJ?**

Stanje po tem, ko smo bili priča omejitvam javnega življenja in posledično tudi poslovanja, se v letu 2022 počasi umirja. Tudi vlada je napovedala, da bo zima 2022–2023 drugačna. Ena od prioritet nove Vlade Republike Slovenije je priprava ukrepov za obvladovanje epidemije COVID-19, ki bodo upravljani v sodelovanju s stroko in z upoštevanjem realnih zdravstvenih kapacitet. Tako je vlada 14. oktobra 2022 sprejela predlog zakona o nujnih ukrepih za zavezitev širjenja in blaženja posledic COVIDa-19 na področju zdravstva. S tem zakonom so postavili pravne podlage, da COVID-19 "do spomladi postane endemično obolenje". Postopoma države (npr. Danska) izenačujejo COVID z boleznimi, kot je gripa. Nedvomno se bomo morali s tovrstnimi boleznimi naučiti živeti. Izbruhi takih in podobnih bolezni bo v prihodnje nedvomno še kar nekaj.

Popolne sprostitev in življenja brez ukrepov si zagotovo želi gospodarstvo in tudi državljani. Seveda ne moremo mimo dejstva, da so bili nekateri ukrepi nujni in potrebni. Po drugi strani pa bo vedno občutek, da so bili nekateri pretirani in da je bil vpliv na gospodarske dejavnosti in javno življenje prevelik. To se je najbolj kazalo na področju gostinstva in turizma, kreativnih dejavnosti, igralništva in šolstva. V kolikor gospodarstvu ne bi pomagali z izdatnimi finančnimi ukrepi (tako imenovanimi koronskimi zakoni) bi bili priča velikemu zapiranju podjetij. Na novo je leta 2020 nastalo najmanj podjetij po letu 2012, in sicer 17.306. V primerjavi z letom prej je bilo to za 12,4 % manj podjetij. Število novih podjetij se je zmanjšalo v glavnem zaradi zmanjšanja njihovega števila v dejavnosti gostinstvo in v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. V letu 2021 je poslovalo 211.188 podjetij, zaposlovala so 950.173 oseb in ustvarila 137.819 milijonov EUR prihodka. V primerjavi z letom 2020 je število podjetij zraslo za 2,4 %, število oseb, ki so delale, za 1,8 % in prihodek za več kot petino, natančneje za 21,2 %. Podoben trend beležimo tudi v letu 2022, kar kaže da se je stanje umirilo in da so ukrepi delovali. Ceno ki pa smo jo pri tem plačali je zelo visoka, saj se je zadušitev povečala za 8,2 mild EUR.

Pri tem bode dejstvo, da so bile določene skupine podjetij in posameznikov deležni različnih bonitet. Prispevki objavljeni v tej številki Perfectus PRO obravnavajo prav te tematike, saj menimo, da je potrebno vsako dejavnost najprej pogledati skozi analize znotraj panoge in šele potem iskati sorodnosti z drugimi panogami. Zbrali smo nekatere prispevke, ki obravnavajo to tematiko, da bi dali malo širši pogled na področja, ki so bila sicer v samih obravnavah spregledana. Tu kaže izpostaviti področje igralništva, glasbene industrije in dela prekarcev v visokem šolstvu. Redno zaposleni, so bili bistveno bolj zaščiteni z ukrepi. Imeli so možnost čakanja z nadomestilom, delo v podjetju ali od doma z dodatki, ipd. Prekarni poklici pa so bili bolj kot ne izločeni. Tu se kaže odnos države do netipičnih oblik dela.

Andrej Raspor